

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

XVII. De Appellatione contra Electiones ac Postulationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

nistracionem permittentis, *V. Ceterum cit.* & intervenerit communis error sive ignorantia defectus, Ecclesia defectum potestatis supplet, propter utilitatem publicam, *arg. l. Barbarius 3. ff. de Officio Prat. C. 8. Veruntamen post can. Injamis 3. q. 7.* Vel irritabilis solum fuit per sententiam, *vg. quod unus vel duo electores fuerint contempti ? &*, tum ejus acta valent: nisi contemptus manifestus & præterea electio fuisset oppugnata; sic enim deficeret concordia, ad facultatem administrandi requisita, *V. cit.*

ARTICULUS. XVII.

De Appellatione contra Electiones ac Postulationes.

SUMMARIUM.

278. Appellationum ab his frequentia Ecclesiis damnosa est.
 279. Est autem appellatio alia Judicialis, alia Extrajudicialis.
 280. Permissa jure est illi, quorum interest:
 281. Non tamen illi, qui in electionem suffragia contulerunt;
 282. Nisi ex nova & ante non cognita causa:
 283. Neque etiam ei, qui sui electioni renuntiavit;
 284. Nisi appeller pro Ecclesia interesse.
 285. Valet electio contra appellationem extrajudicialem celebrata:
 286. Ista tamen iustificata rescinditur.
 287. Ab electionibus ad Episcopatus appellatio interponenda ad Papam,
 288. Et cum solennitate intimanda est appellato:

289. Quò absente ad domum ejus, vel in Ecclesia Cathedrali publicanda est.
 290. Appellans omnia & singula objecta specificè exprimere debet,
 291. Et jurare, se credere omnia esse vera, postque probari.
 292. Quam expressionem & juramentum præstant appellantes à quacunque provisione Beneficiali,
 293. Eorumque adhaerentes.
 294. Et procuratores specialiter constituti:
 295. Etiam cum ad Prelatos Papam inferiores,
 296. Extrajudicialiter tamen non judicialiter, appellant.
 297. Appellans ad Papam & appellatus Romam iter arripere debent intra mensem:
 298. Quò & 20. diebus lapsis proceditur in causa.
 299. Ante alia tamen defectus manifesti personæ objecti discutiantur:
 300. Etque probatis, vel non probatis causa terminatur.
 301. Aliquando tamen etiam alia objecta examinantur.
 302. Defectum manifestum obijci penitere,
 303. Illumque, etiam adversa parte consentiente, revocare,
 304. Vel appellationi, Papa presentata, renuntiare non potest.
 305. Objecta contra formam non plenè probans condemnatur in expensis.
 306. Non probant objecta contra personam triennio suspenduntur à beneficiis:
 307. Nisi probabili ignorantia excusetur.
 308. Suspendio illa afficit sola beneficia obiecta in Ecclesia electa,
 309.

309. *Ab eaque non excusat semiplena probatio objectionum.*

310. *Excusat tamen plena probatio minus ex pluribus electio objectis.*

278. **U**Su satis frequentes sunt à Prælatorum Electionibus & postulationibus appellationes: quæ, cum diutinam damnosamque Ecclesiis & animabus periculosam vacationem plerumque inducant, & non raro frivole interponantur, summi Pontifices hominum, appellationis ad indubitè gravatorum defensionem comparatò præsidio temere abutentium, malitiam saluberrimis constitutionibus variè coercuerunt.

279. Sicut autem in aliis, sic & in electionis & postulationis causis interpositæ appellationes quædam Judiciales, aliæ Extrajudiciales sunt: quarum illis à sententia judicis, electionem vel postulationem confirmantis vel admittentis, eam declarantis irritam, rescindentis vel repellentis, vel ab alio decreto vel gravamine à superiore judicialiter procedente in ejusmodi causa illato inferendove provocatur *cc. Si postquam 33. V. Si autem & c. Si confirmationem 39. in 6. &c.* Istæ sive Extrajudiciales interponuntur adversus electionem vel postulationem; ne ad eam procedatur, *c. Consideravimus 10. c. Cum inter 16. c. Cum nobis 19. iisve vel contra jam factam, quasi propter defectum formæ vel personæ unius vel plurium eligentium aut electi vel postulati, & c. i. pr. junctâ Glossa V. Personam & c. Ut circa 4. in 6. vel propter labem Simoniacam, c. Super eo 12. & c. Si alicujus 59. vel propter secularis potestatis abusum vel suffragii laicalis interventum, c. Quisquis 43. c. Massana 56. vel propter violationem privilegiorum Ecclesiæ c. Consideravimus cit. &c. invalidam: vel ob do-*

lum, metumve, aut unius vel plurium de jure vocandorum contemptum, rescissioni obnoxiam, *c. Sicut nobis 28. ad superiorem provocatur.* Inter quas appellationes illud discriminis intercedit; quòd Judicialis fiat ab actibus, qui in aut circa judicium accidunt, & supponat vel exigat judicem, à quo provocatur: actus autem, à quibus Extrajudicialis interponitur, accidunt extra judicium in aut circa processum electionis vel postulationis: & non supponunt judicem à quo, sed eligentium personas, à quibus ad judicem sive superiorem provocatur, ut plenius tradetur ad *Rubr. de Appellat.* Unde etiam legitime interposita appellatio, si Extrajudicialis, devolutivum duntaxat: si verò Judicialis sit, cum isto etiam suspensivum effectum parit: postquam sive post Judicialem acta irrita ipso Jure: ea verò, quæ geruntur contra Extrajudicialem, irritanda sive rescindenda sunt à superiore, Panormit. *in c. Bonna 51. de Appellat. n. 10. in fine Hau-nold. Tom. 5. de l. & l. tract. 5. n. 279. & Pirrhing ad hanc Rubr. n. 267. in fine.* Hanc Judicialis vim & effectum etiam habet Extrajudicialis appellatio vel inhibitiō judicis seu prælati, ne ad electionem procedatur, prohibentis, ut *in c. Consideravimus cit.* notant Panormit. & Laiman *Uterque n. 1. De Judiciali ad Rubr. de Appellat.* agetur. Extrajudicialis verò appellationis frequentia & abusui circa electiones huic Rubricæ subiectis Constitutionibus occurritur.

Et primò quidem appellandi facultas ita constricta est; ut iis duntaxat competeret, quorum suo vel alieno nomine interest, *c. Cum inter 16. ibi, Cum nisi quorum interest, audiri non soleant appellantes & l. 1. ff. de Appellat.* Panormit. *in t. cit. n. 3.*

Quantumvis etiam non capitulares tantum, 281.

T r 2

tantum, sed alii quoque clerici, ne ad Ecclesia suae praelaturam indignus eligatur, de eove celebrata electio confirmetur, appellare permittantur: ex ipsis tamen etiam capitularibus appellatio adempta est iis, qui suffragia sua in electionem contulerunt, aut etiam, se absentibus, ab aliis praesentibus celebrata praestiterunt consensum, *c. Nulli 8. in 6. quibus appellandi facultatem adimendi iustissima causa fuit; quod contra factum suum venire, & quod semel approbavit, mutatio consilii reprobare & impugnare quis permittendus non sit, contra Reg. Quod semel 21. in 6. Glossa in c. Nulli cit. V. Impugnare & ibi Vivianus prae & Laiman n. 1.*

282. Excipiuntur tamen, & contra electionem, qui in eam suffragia contulerunt, vel sponte consenserunt, appellare permittuntur ex nova causa, v.g. improbitate morum, aliove defectu superveniente, aut ante quidem existente, sed probabiliter ignorato, & primum cognitio post electionem jam celebratam, *c. Nulli cit.* Ratio de ejusmodi causa superveniente est; quia de futuris verisimiliter non fuit cogitatum; & cum eveniunt, tanquam de novo emergentia novo indigent auxilio, *c. Insinuante 25. de Offic. deleg. & c. Pastoralis 4. de Except.* De causa vero noviter cognita; quia non esse & non apparere, paria reputantur, *l. Lege 77. ff. de Contrab. empt. & l. Duo Titii 30. ff. de Testam. tut.* Is tamen, qui electionem ex defectu ante non cognito impugnat, probabilis suae ignorantiae fidem facere debet & potest proprio juramento, *c. Nulli cit. in fine;* quod bona fides, qua ejus ignorantiam niti necesse est, in animo lateat, & regulariter probari aliter non possit, *Glossa fin. in c. cit. Vivianus ibid. §. Nisi & Barbosa n. 4.*

283. Simili modo ejus, qui electioni de

se factae semel renuntiavit, adversus electionem alterius quasi factam contra jus suum provocantis appellationi delatum non est *c. Cum inter 16. quod, cum is juri suo semel renuntiavit, ad id jus & regressum in eadem causa amplius non habeat, Glossa in c. cit. V. Ex consensu & ibi Laiman n. 2.*

Quod si talis, non pro jure suo per spontaneam cessionem dimisso, sed pro Ecclesia vel monasterii sui interesse contra alterius electionem appellaret; quod v.g. electio a capitularibus ab officio suspensis, ac proinde invalide; vel de persona, quae ob morum pravitatem aut alium defectum fidelibus scandalo aut Ecclesiae damno futura merito timeatur, facta sit, ejus contra hanc appellationi cessio sive renuntiatio non obstat; quod Ecclesiae favori, qui publicus est, non potest renuntiare, *c. Si diligenti 12. de Foro compe. & l. Jus publicum 29. ff. de Patro Innocent. in c. Cum inter cit. n. 2. & Laiman n. 2.*

Secundo electio valide celebrata post, extrajudiciali appellatione a parte ad eam vel in ea procedatur, interposita non obstante; quantumvis enim, hujusmodi appellatione (saltem non involu) interposita, ad eam vel in ea alterius non procedendum, sed superioris de appellatione cognoscentis iudicium expectandum sit: electio tamen, in super habita hujusmodi appellatione, celebrata jure subsistit; ut, si superior male appellatum postea judicavit, confirmat & confirmetur, *c. Cum nobis 19. Innocent. in c. Cum inter cit. n. 4. ubi Pa normit. n. 11. & Imola n. 16. si vero appellationem legitime interpositam pronuntiavit, rescindatur, & cum omnibus post appellationem actis sive attentatis irritum revocetur, c. Consideratum in Ratio est; quia appellatio extrajudicialis devotio*

devolutivum duntaxat, non etiam suspensivum effectum parit, Glossa in c. cit. V. Appellationem, ubi Panormit. n. 1. & in c. Bona 51. de Appell. n. 10. & Gonzalez ad Reg. 8. Gloss. 9. in Annot. contra nullit. n. 29. & generatim post appellationem extrajudicalem, à parte oppositam, acta non irrita ipso Jure, sed à superiore, illam legitimè non interpositam pronuntiant, irritanda, dictū est n. 279. Si, ne ad electionem vel in ea procedatur, appellatio vel inhibitiō facta fuisset à superiore, contra eam attentata ipso Jure irrita forent; quòd, cum talis appellatio utrumque tam suspensivum quam devolutivum effectum pariat, c. Dilectū 55. de Appell. contra eam acta ipso Jure non subsistant, Panormit. in c. Consideravimus cit. n. 1. Laiman in c. cit. n. 1. & Pirthing cit. n. 267. in fine.

287. Tertiò, in causis electionum ad Cathedralis hisque superiores, scilicet Metropolitanas, Primatiales & Patriarchales Ecclesias, in & extra judicium appellans, ad sedem Apostolicam seu Romanam Pontificem appellare debet, c. Quamvis 10. in 6. cum quòd, licet Episcoporum ad Archiepiscopos, & istorum confirmatio ad Primates vel Patriarchas olim pertineret, c. Qui Episcopus 2. in fine dist. 23. c. Cum dilectus 32. hac Rubr. & c. Si Archiepiscopus 6. de Temp. Ordinat. hodie tamen in Germania nostra à Romano Pontifice petenda sit, per ejus Nationis Concordata, § Item placet: tum verò; quòd super electionibus Episcopalibus exortæ causæ propter suam gravitatem de Ecclesiæ majoribus Apostolico judicio reservatis censentur, c. Quamvis cit. pr. ubi Franc. n. 8. Vivianus pr. & Barbosa num. 1.

288. Quartò, licet aliàs, ut appellatio legitima ad superiorem, ad quem provocatum est, devolvatur, plus non exigatur,

quàm ut interposita sit ex causa rationabili & in scriptis, sine alia solennitate, c. Ut debitus 59. de Appell. & c. Quamvis cit. ad hoc tamen, ut electionis, postulationis & cujusvis alterius provisionis beneficiæ causa per appellationem ad sedem Apostolicam devoluta intelligatur, & apud hanc pertractanda sit, specialis solennitas præscripta est Clement. Causam 3. ut scilicet, cum in electionis aliæve beneficiæ causa appellatur ad sedem Apostolicam, illa ad hanc devoluta non censeatur: nisi in præsentia appellati, vel procuratoris ejusdem, ad hunc casum specialiter dati, fuerit interposita, aut eorum alteri intra mensem vel postea, quàm citò commodè poterit, intimata: porrectò ei vel perlectò appellationis authenticò tenore istiusque copiæ, si petita fuerit, eidem traditæ.

Si appellans absit, nec ejus procurator invenitur, appellationis publicatio 289. faciendā est in domo sive ad domum, in qua ille habitare communiter consuevit: vel, si ista remota sit, in Ecclesia Cathedrali, in cujus diocesi sita est Ecclesia vel beneficium, super quo est appellatum: atque insuper utroque hoc casu, sive quando appellatio ad domum vel in Ecclesia Cathedrali fit, ea publicanda est in Ecclesia vel beneficio, de quo agitur, & factæ appellationis copia, si petita fuerit, tradenda est appellato.

Quod si, propter appellati suorumque metum vel potentiam, appellationis intimatio ita fieri nequeat, in loco aliquo publico v.g. sub Missa, ante vel post Concionem, in nudinis aliòve conventu vel loco publico à populo frequentato, sic publicanda est; ut ad appellati, vel ejus procuratoris notitiam possit verisimiliter pervenire, Clem. cit. Qua Constitutione introducta hæc appellationis intimatio istiusve solennitas sic observanda est, ut

T t 3 aliter

aliter facta nullum habeat effectum Juris, nec causa per appellationem ad sedem Apostolicam devoluta intelligatur: nisi ad appellatam plena & certa appellationis interposita notitia pervenerit intra mentem, vel post hunc, quam primum commode poterit.

Ratio hanc solennitatem appellationibus, in electione aliisque beneficialibus causis interponendis, ut ad sedem illam devolvantur, constituendi gravissima fuit; quod, cum ex una, appellatio ista vim habeat citationis peremptoriae ita, ut in termino juris non comparens pro contumace habeatur, & contra ipsum absentem in causa principali ad testium aliarumque probationum & ipsam sententiam definitivam procedatur, Glossa in *Clement. cit. V. Devoluta*: ex altera vero parte, absurdum sit, contumacem haberi ignorantem, cui appellatio intimata non fuit, idcirco ut in electione aliave beneficiali causa interposita ad appellati, vel procuratoris ejusdem notitia verisimiliter perveniret, solennitas ista praescripta & necessario observanda est in ejusmodi appellationibus, in Curia sive apud sedem Apostolicam tractandis; ut alias ad istam devolutam non intelligantur, Glossa *V. cit. & V. Tempus Vivian. in pr. Clement. cit.*

290. Quinto, appellans contra electiones vel postulationes aliasve provisiones beneficiales, vel contra personas eligentium aut electi vel aliter provisorem, super appellatione sua & iis, quae contra electionis formam aut personas illas opponunt, confecto instrumento publico omnia & singula, quae opponit, exprimere simulque jurare debet, se credere ea esse vera & sufficienter probari a se posse. Ultra ea vero, quae publico ejusmodi instrumento expressa fuerint, neque tempore appellationis interposita, neque postea a

liquid objicere permittitur: nisi id de novo emerit aut innoverit, quod appellationis interpositae tempore verisimiliter ignoravit: & super hujusmodi ignorantia ab ipso praestitum fuerit juramentum. Quae appellandi forma à Gregorio X. in Concilio Lugdunensi 11. c. 11. circa 4. in 6. relato praescripta est; in electiones calumniosè impugnantium meritis & Ecclesiis periculosa vacantium protelationes excluderentur.

Declaratur constitutio haec Gregoriana; ut primò in electionum, postulationum & similibus causis appellans jurare determinatè teneatur, se credere ea, quae contra formam aut personas objecta in instrumentò expressa sunt, omnia & singula vera esse & posse probari: & non sufficiat, quòd juret, se credere ea esse vera & probari posse, vel saltem indeterminate seu disjunctivè vera esse & probari posse, quae ad electionem, postulationem aliavve provisionem cassandam, vel electi aut aliter provisorem repellendam sufficient; cum ita jurans non solum super non expressis, sed etiam super expressis audiendus non sit ex Constitutione Bonifacii VIII. relata c. 1. qui 11. in 6. quia c. *Ut circa cit.* simpliciter exigitur juramentum existimationis de veritate & probabilitate objectorum: à legis autem vel canonis verbis non est recedendum, nisi manifestum sit, illius conditorem aliter sensisse, c. *Ad audientiam 12. de Decimis & l. Non aliter 69. ff. de legat. 3.* hoc autè de Gregorio X. c. *Ut circa cit.* conditore manifestum non est: cum ejus intentio fuerit remove contumaciam calumniam: quae objectorum falsitatem etiam unico committitur, & totius accusationis rejectione puniri meretur, Glossa in c. *Is qui cit. & ibi Laiman. Ratio.*

Neque huic declarationi adversatur quòd in

quòd inter ejusmodi disjunctivam & copulativam allegationem nihil interfit; cum, quando copulativè allegantur duo, quæ ad eundem finem tendunt, quorumque unò tantùm probatò finis ille obtinetur, eorum alterum probari sufficiat, *e. Exhibita 19. in fine de judiciis*, nisi allegans non necessariò utrumque probandi onere seipsum gravet, *l. Circa eum 14. V. Si quis ff. de Probat.* atque idcirco, cum ejusmodi duo allegantur, propositio copulativa in disjunctivà resolvatur, *l. Sape 53. ff. de V. S.* ut in simili cum *Maleardo conclus. 325. n. 3.* dictum est *iii. 2. n. 56.* Verùm, esto hoc ita sit, quando præcisè exigitur probatio intentionis: aliter tamen res se habet, quando intenditur exclusio omnis calumniòsæ objectionis: ad quam ab electionum & postulationum impugnatione penitus removendam, *e. Is qui cit. exigitur*; ut contra eas appellans juret, se credere ea, quæ objicit, omnia & singula esse vera, possèque probari, *Glossa in. cit. & Pirrhing ad hanc Rubr. n. 282.*

292. Declaratur secundo; ut ea appellationis forma non iis duntaxat, qui ab electionibus & postulationibus ad Cathedralia, Abbatiales hisque similes Ecclesias vel monasteria: sed illis etiam, qui à dignitatibus, personatum & beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcunque provisionibus factis aut faciendis appellant, præscripta intelligatur, ut planè liquet ex *e. Ut circa cit.* quòd allegata ratio ipsas quoque comprehendit, *Glossa in e. cit. V. Aliorum.*

293. Declaratur tertio; ut ad eandem formam servandam non appellantes solum principales, sed his quoque ad hærentes adstringantur, atque defectus & crimina, quæ objiciunt, specificare, ac jurare etiam ipsi teneantur: non quidem, quamdiu appellationis interpositæ nego-

tium prosequitur principalis: sed cum, istò mortuò aut aliter deficiente, illius prosecutionem ipsi suscipiunt, *e. cit. V. Alioquin.* Ratio est; quòd, si formà illà non ipsi quoque constringerentur, hominum electiones calumniosè oppugnantium malitiis via fatiis præclusa non esset, *Glossa in e. cit. V. Adhærentes.*

Declaratur quarto; ut eandem formam observare etiam teneantur procuratores; & quando hi ad appellationem contra electionem, postulationem, aliàmve provisionem beneficiale[m] principalis nomine interponendam constituuntur, necesse sit, in mandato procuratorio omnes & singulos defectus, & cum suis circumstantiis etiam crimina, quæ contra formam electionis aut electi personam, principalis unius vel plurium nomine objicere volunt, clarè ac specificè exprimi: atque insuper procuratores instructos esse speciali mandatò ad juramentum in animas eorum, quorum procuratores sunt, præstandum, quòd ipsi appellantes procuratorem dantes credant ea, quæ expressa sunt, esse vera & à se posse probari. Secus procurator non admitteretur, ex Constitutione Bonifacii VIII. *e. Ut circa cit.* dispositionem declarantis *e. Procurator 38. in 6.*

Si procurator non ad appellandum, sed ad appellationis à principali uno vel pluribus interpositæ prosecutionem daretur, illum sine tali defectuum & criminum expressione in mandato procuratorio facta audiendum, *in e. cit.* cum *Franco n. 1.* notat *Pirrhing ad hanc Rubr. n. 284. in fine*; quòd ea expressio *e. cit.* ad appellationem duntaxat principalis nomine interponendam; non ad interpositæ ab isto prosecutionem requiratur.

Declaratur quinto; ut eadem forma servanda sit non solum, quando contra electionem aliàmve provisionem beneficiale[m]

cialem ad sedem Apostolicam seu Papam, sed etiam, quando contra earum aliquam factam faciendamve ad iudicem Papam inferiorem, vg. ad legatum Apostolicum vel ad Metropolitanum provocatur, Glossa in *c. cit. V. Appellari*. Ratio est; quòd *c. Ut circa cit.* relata Constitutio Gregoriana loquatur generaliter: generalis autem locutio generaliter sit exaudienda per ea, quæ *arg. l. Regula 9. §. fin. ff. de J. & F. J. §. l. Si chorus 76. pr. ff. de Legat. 3. Lib. 5. tit. 40. n. 33.* traduntur

Cum hoc primò occurfu pugnare videtur; quòd istâ Gregorii X. constitutione declaratur ea, quæ ab Innocentio IV. in Concilio Lugdunenfi edita fuit, & *c. 1. in 6.* refertur; ac proinde de solis appellationibus, ad sedem Apostolicam seu Papam interpositis, sit exaudienda; cum quòd de solis his sermo sit *c. 1. cit.* tum verò; quòd, cum causæ ad sedem Apostolicam devolutæ tardio rem exitum habeant, quàm delatæ ad iudices Papam inferiores, atque idcirco diuturnæ vacationis Ecclesiarum periculum majus sit, si in electionis vel alterius provisionis beneficiæ negotio ad sedem illam, quàm si ad ejus legatum vel metropolitanum appelletur, appellationibus ad sedem illam certam formam præscribendi major necessitas fuerit, quam ad hujusmodi iudices inferiores interponendis. At revera hæc cum declaratione illa non pugnant partim; quòd, licet ratio ista potentius urgeat in provocationibus ad Papam, vim tamen suam etiam habeat in interponendis ad iudices inferiores; & propterea *c. Ut circa cit.* præscriptam formam etiam à capitulo, provisionem de beneficio factam ab Episcopo impugnare volente, observandam, cum Joan. Monacho in *c. cit.* notent Laiman *ibid. n. 4.* & *cit.* Pirrhing *n. 181. in fine:* partim verò; quia *c. cit.* relata Gregoriana ab Innocentii Consti-

tutione *c. 1.* relata etiam diverit quoad alia, & præsertim quoad poenas, *c. 1. cit.* deficienti in probatione ejus, quòd obicit: & *c. Ut circa cit.* illi, qui in appellatione præscriptam formam non observavit, impositas &c. Glossa *V. Appellari cit.* Anchoran. in *c. Ut circa cit. not. 2.* Pirrhing *cit. n. 281. pr.*

Dubium est, an forma *c. Ut circa cit.* observanda etiam sit, cum in electionum causis in iudicio appellatur. Ratio, quæ hoc suadet, primò intuitu læta ponderosa est; quòd hæc tenus declarata appellandi formam introducendi ratio, *Ut circa electiones, provisiones & provisiones Ecclesiasticas via malitii procedatur: ne diutius periculosè vacet Ecclesie, vel personatum, dignitatum & aliorum Ecclesiasticorum beneficiorum provisio differatur,* æque militet in judicialibus appellationibus, quàm in extrajudicialibus; atque idcirco in ea fundata *c. cit.* dispositio generalis ad appellationes contra electiones &c. extra iudicium interponendas, perperam restringatur.

Verùm, quia in iudicio, & extra iudicium à iudice temere appellatum malitii via jam præclusa, & Ecclesiarum beneficiorum indemnitati prospectum, satis fuit per remedia, prodita iure anteriori *c. Ut debitus 59. de Appellat. §. c. 1. in dem Rubr. in 6.* non etiam adversus eos, qui contra electiones aliàsve beneficiorum provisiones extra iudicium ab aliis, quàm à iudice, vg. ab electoribus, Glossa *in c. cit. V. Vel extra pr.* & Pirrhing *in Rubr. de Appellat. n. 109. not. 2.* & alii iudices Papa inferiores appellant, ideo *c. Ut circa cit.* introductam novam formam appellationibus contra electiones &c. factis faciendisve solummodo extra iudicium libus accommodatam, Bonifacius VIII. declaravit *c. Constitutio 41. in 6.* Ratio est; quòd, cum antiqui juris correctio

odiosa, & ultra, quam poscit necessitas, porrigenda non sit, *c. Cum expediat 29. in 6. Et Præcipimus 32. C. de appellat.* nova & ab antiquiori Jure exorbitans appellandi forma, præscripta *c. Ut circa cit.* ab extrajudicialibus trahenda non sit ad judiciales appellationes; præsertim cum allegata ratio in illis potentius, quam in his urgeat; quòd, extrajudicialibus ad certam formam redactis, plurimarum appellationum temeraria interpositio impediatur, *Glossa fin. in c. Constitutio cit. V. eodem Laiman & Wagnereck ibidem.*

297. vel provisionem ad prælaturam, dignitatem, personatum vel canonicatum impugnans, & contra formam vel personam electi aut aliter provisi aliquid objiciens ad sedem Apostolicam appellet, tam ipse appellans quam appellatus & cæteri, quorum interest, per se vel per idoneos & de causa instructos procuratores ad sedem Apostolicam iter arripere debent intra mensē, à die appellationis adversario ejusque procuratori cognitæ, computandum, *c. 1. cit. junctâ Glossa V. Computandum. Eò*

298. autem exactò, si parte una præsentē altera, 30. dierum spatium expectata, per se vel procuratorem non comparuerit, in causa, super qua appellatum est, proceditur: & si de ea liqueat, per definitivam sententiam terminatur, *pr. cit.* ne propter longam moram Ecclesia in spiritualibus vel temporalibus læsionem sive detrimentum patiatur. Quare hoc casu ad testium aliarumque probationum receptionem & definitivam etiam sententiam proceditur, lite non contestata, *c. fin. §. Porro Ut lite non comest.* & pars absens sine alia citatione in contumacia constituitur; quòd terminus præfixus à Jure vim habeat peremptoriæ citationis, *c. Sape 44. de Appell. Glossa in pr. cit. V. Absentia Sibi Laiman num. 5.*

Septimò, si electo vel aliter providendo de dignitate ab adversa parte evidens defectus scientiæ vel personæ v.g. vitium corporis, & alia v.g. homicidium, perjurium, excommunicatio objiciantur, ante omnia in ejusmodi defectum, qui per examen vel ocularem inspectionem facile deprehendi potest, est inquirendum. Quò observatò, si defectum verum & ad personam à dignitate repellendam sufficientem esse, apparuerit, illa, ut indigna, ad hanc non est admittenda. Si verò compertum fuerit defectum objectum falsò, opponens à prosecutione causæ omnino repellendus est; ut super aliis non amplius audiatur & perinde habeatur, ac si in omnium probatione defecisset, *c. Si forte 11. in 6.* ubi hoc ita constitutum est partim; quòd ejusmodi causæ, ut Ecclesiarum diuturna vacatio impediatur, expeditionis exposcant celeritatem, *Clement. fin. de Judiciis:* partim verò; quòd calumniosa objectio defectus manifesti & facile cognoscibilis inducat præsumptionē dolosæ & calumniosæ objectionis aliorum, qui probationis & indaginis sunt difficilioris, *Glossa in c. cit. V. Evidentem, ubi Vivianus §. Et si in fine & Laiman §. Ratio:* qui tamen rectè monet, hoc

300. specialiter constitutum contra eos, qui impugnant electiones vel promotiones ad Ecclesiasticas dignitates: & locum non habere in promotionibus ad beneficia inferiora; quòd regulariter actor in objectorum unius probatione deficiens ad aliorum probationem admittatur, ut colligitur ex *c. 1. §. fin. in 6.* Idem locum etiam non habet, quando inter alia defectus non manifestus electo objectus esset, vel objicientem ad illum opponendum probabili ignorantia ductum appareret; cum enim tali casu malitiosæ objectionis & calumniæ præsumptio cesset, in objectorum uno deficiens audiendus super

Uu alius &

aliis, & non super his denegandæ audientia pœnâ plectendus esset, Archidiacon. & Vivianus in *c. cit.* uterque in *sine*.

Sic etiam restrictum *c. cit.* intellectum difficilem reddunt ejus verba, *Cujus cognitionis de objecto defectu eventus examinandi aliis aut dabit initium aut negabit.* Quomodo enim illius eventus examinandi aliis initium dabit, si causa, defectu non probatò, ulterioris audientia denegatione: illo verò probatò ad dignitatem promovendi repulsâ terminetur? Argumento huic variè occurritur: & imprimis quidem, defectu probatò, aliorum discussioni locus est, quando defectus quidem verus, sed solus ad promovendi repulsam sufficiens non est; tunc enim citra omne dubium alia vocari possunt ad examen. Imò & si defectus solus sufficiat, à iudice in alia objecta ex officio inquiri expedit; ut pluribus causis concurrentibus magis perspicua & indubitata sit iustitia repulsæ. Deinde, defectu etiam non probatò, aliorum examen locum habet, quando illum objicientem bona fide processisse, & probabili ignorantia à calumnia excusari, appareat. Demum, si ita excusari nequeat, ipsi quidem super aliis audientia omnis denegatur, iudex tamen ex aliis indiciis & causis ex officio, vel aliò, cujus interest, accedente, instituire novum processum, & ad alia examinanda procedere potest, Glossa in *c. Si forte cit. V. Initium citt.* Laiman §. *Id quarunt* & Pirrhing n. 278. §. *Porro*.

302. Octavo, is qui electo vel aliter promovendo ad dignitatem (non etiam ad beneficia inferiora, Gloss. in *c. Ab eo 31. V. Promovendum in 6.*) inter alia evidentem seu notorium scientiæ vel corporis, v.g. morum aut natalium defectum semel opposuit, postea pœnitere, & defectum vel ejus qualitatem, v.g. notorietatem, re-

vocare non potest, *c. cit.* quòd ejusmodi pœnitentia vel revocatio cedit in præjudicium ejus, cui defectus est objectus; pœnitere autem & consilium mutare equè nequeat in alterius præjudicium vel detrimentum, Reg. *Quod semel 21.* & Reg. *Alterare 33. in 6.* Ex qua ratione, ipso textu inveniuntur,

Dubium oritur, an ejusmodi defectum, qui objectis, revocare & pœnitere saltem valeat, consentiente & juri suo renuntiante eò, cui ille fuit objectus; hoc enim suadet Regulare dogma, juris sui spontaneam cessionem cuiusvis permittens, *c. Super hoc 5. de Renuntiat. c. Si de terra 6. de Privileg. & l. Si quis 29. C. de Pœnit.* Verùm, quia ejusmodi pœnitentiâ & revocatione non solum electo vel aliter promovendo, cui defectus est objectus, sed ipsi Ecclesiæ & publicæ utilitati præjudicatur; cum publicè & ipsius Ecclesiæ interfit, ut sibi citò & de idoneo pastore vel rectore provideatur; hoc autem obtinetur, si, an defectus objectus verus ac notorius sit, ante omnia alia discutatur quòd, defectu probato, peritiorum minister idoneæ Ecclesiæ præjudicio confirmato vel promotio impediatur; illò verò non probatò opponens quasi de calumnia objectione convictus à causæ prosecutione omnino excludatur; quia, inquam, ita se habent, merito ejusmodi pœnitentiâ & revocationem, etiam cum electo vel promovendi consensu factam, si non ab Ecclesiâ vel istius nomine à iudice committatur, ei qui objectis, non proficere potest, *c. Ab eo cit. cum Glossa fin. censet Laiman in sine.*

Dubium hinc aliud nascitur, an electionis vel postulationis causa ad sedem Apostolicam provocans appellationem valeat renuntiare. Quia in re interest, ut res integra, aut secus sit; eùm, si ea omnino integra: & neque Papæ seu Apol-

Apostolicæ oblata seu præsentata, neque intimata parti appellata sit, ab ea interposita recessus ac renuntiatio ullo, saltem quod hodie extet, Jure inhibita non sit, *Glossa in c. Quamvis 10. V. Constitutio & V. Partibus in 6.* Si verò nondum quidem præsentata Papæ, sed tamen appellato intimata sit, cum illius quidem consensu recedere & appellationi intimata renuntiare appellans, cessante pravitate, poterit, *c. cit. V. Caterum*; ne justæ & nemini præjudicialis penitentiæ humanitas ei amputetur, & agere invitus cogatur, contra *Regulam 1. Unic. C. Ut nemo invit. ag. cog.* Illò autem sive appellatò non consentiente ab hujusmodi appellatione recedere appellans nequit: nisi ab adversa parte factas expensas & omne ejus interesse prællare paratus sit, ut cum *Glossa in c. cit. V. Partibus* notant Joan. Monach. n. 6. & Laiman n. 2. Si demum appellationis causa Papæ præsentata eiusve Curia oblata jam sit, recessui ac renuntiationi non amplius locus, sed causa iudicio Apostolico relinquenda est, *V. Caterum cit.* ne, ei jam præsentata renuntiando, partes illudere Papæ & Apostolicum iudicium ab eorum pendere arbitrio videatur. Quæ ratio in simili redidit *c. Bonæ 4. §. fin. de Postulat. Prælat.* & sicut hæc, sic etiam *c. Quamvis cit.* dispositio in hujusmodi beneficialibus majoribus: non etiam in aliis causis procedit, *arg. c. Interposita 70. §. Ille, de Appellat. Gloss. cit. & in c. Quamvis cit.* Joan. Monach. n. 7. & 10. & Franc. n. 8.

305. Nondò, contra electionem postulationemve ad Prælaturam, vel contra quamvis aliàm provisionem de dignitate personatu vel Canonicatu alicui factam, ad sedem Apostolicam appellans, si contra formam seu processum objecta plenè non probarit, condemnatur in expensis, quas altera sive adversa pars docuerit se

fecisse, ex Constitutione Innocentii IV. relata *c. 1. §. fin. in 6.* Ratio est; quia regulariter in iudicio victus, qui litigandi causam probabilem non habuit, in expensis victori condemnatur, *c. Finem 5. de Dolo, c. Calumniam 4. de Pænis & l. Eum quem temere 79. ff. de Judiciis*, cum; ut indemnis servetur, qui vexatus est iniuste: tum verò in pœnam temeritatis ipsius victi, causam non legitimam in iudicium deducere præsumptis, Vivianus §. *fin. cit.* Is autem, qui contra formam objecta plenè non probat, probabilem litigandi causam habere non videtur; cum ejus objectio tangat Jus *c. Quia propter 42. & c. cujus ignorantia probabilis non reputatur; quòd id scire omnes debeant, l. Leges p. C. de LL. & propterea, claram ejus dispositionem ignorare, lata culpa reputetur, arg. Reg. Ignorantia 13. in 6. Bartol. in l. Quod Nerva 22. ff. Depositi num. 3. & 7. Gaill. Lib. 2. observat. 48. num. 29. & Tuschus Prætic. V. Ignorantia concl. 11. n. 3. ut ad Reg. cit. plenius tradetur.*

Decimò, contra eosdem ad dictam 306. sedem appellans, si in defectùs vel criminis, contra electi, postulati aut aliter promovendi personas objecti, probatione defecerit, non solum in expensis adversæ parti condemnatur, sed insuper à beneficiis Ecclesiasticis per triennium incurrit suspensionem; & si intra illud trium annorum tempus propria autoritate in beneficiis se ingerere præsumpserit, eis in perpetuum sine gratiæ vel dispensationis spe privatur, *c. 1. §. fin. cit.* Ratio graviorem pœnam in eum, qui contra personas, quàm qui contra formam aliquid falsò objicit, decernendi fuit; quòd objecta contra personas ad istarum infamiam plerumque cedant, & fere criminatio- nis atque calumniæ habeant rationem, Franc. in §. *fin. cit. n. 3.* ut propterea injuriarum

Uu a

juriarum Actioni locum esse. aliqui velint, apud Laiman in §. cit. n. 3.

307. Excipiuntur tamen &, licet contra personas aut etiam contra formam objecta non probârint, in expensis tamen non condemnantur, & triennalem suspensionem non incurrunt appellantes, si manifestè ostenderit, se probabili ignorantia &, non Juris, sed facti errore, bonaque fide & intentione ad obviandum inductos: aut in probatione defecisse improbitate testium, se judicio malitiosè subtrahentium: vel, quòd electus aut aliter promovendus ab objecto defectu occultè sit liberatus, ut colligitur ex §. *fin. cit.* verbis, *Nisi manifestissimè constiterit documentis quòd ipsum à calumnia vitio causa probabilis, & sufficiens excusavit*, quæ clausula, in c. & §. *fin. cit. sine* posita ad omnia antecedentia referri potest & de Jure debet; cùm enim in talibus esset culpa & præsumptio calumniæ, ad hanc puniendam Jure constitutis pœnis locus non erit, arg. c. *Cùm cessante 60. de Appellat.* Glossa in §. *fin. cit. V. Defecerit*, Franc. *ibid. n. 2.* & Laiman n. 5.

308. Quantumvis etiam triennis illa suspensio, ejusque violationi imposita privatio beneficiorum, ex communi DD. sententia incurrantur ipsò Jure, illa tamen non afficit beneficia quæcunque: sed ea solum, quæ in personæ objectorum probatione deficiens obtinet in Ecclesia, de cujus electione, postulatione vel provisione alia tractatur, ut arg. c. *Si compromissarius 37. in 6. in §. fin. cit.* cum Glossa *V. Beneficiis* notant Barbosa n. 10. & *cit.* Laiman n. 4. Suspensionis etiam censuram violans beneficia ipso Jure amissa dimittere non tenetur: nisi sententia, criminis saltem declaratoria, accedat; quia regulariter pœna privationis juris jam quæsitæ, canone vel lege inducta, ejusmodi sententiam expolcit, ut

ex communi DD. sensu traditur *Lih. 3. tit. 3. n. 3. & Lib. 5. tit. 37. n. 18.*

Dubium est, an appellatentem à triennali suspensione excuset contra personam objectorum probatio semiplena: cujus modi imperfecta probatione objectorum contra formam expensarum refusionem non evitari liquet ex §. *fin. cit.* ubi Innocentius IV. in expensis condemnandum statuit eum, *Qui plene non probavit, quod in formam opponit.*

De suspensione autem illa dubitandi ansam præbet idem Papa, §. *cit.* hæc censura ligans illum, *qui in probatione defecerit ejus, quod objecti in personam*: quæ verba cum non verificari videantur de eo, qui contra personam objecta semiplenè probat; quòd talis non simpliciter in probatione, sed in probatione tantùm plena deficiat; appellatentem à di& suspensionis censura, §. *cit.* proposita, semiplena probatio liberabit, Glossa in §. *cit. V. In probatione.*

Verùm §. *cit.* in probatione deficiente non eum duntaxat censerit, qui in personam objectorum nullam: sed eum etiam, qui semiplenam duntaxat probationem & non plenam affert, perspicue defumitur ex c. *Ut circa 4. in 6.* quòd rescriptum Gregorius X. §. *cit.* dispositum declarans, *Ille, inquit, qui Innocentius Papa IV. (§. cit.) contra non plene probantes ea, quæ in formam & in personam objecerant, statuit, in suo volumine voluit permanere*: cujus textus verba Non plene clarè tam in personam quàm in formam objicientes afficiunt, pœnisque §. *cit.* constitutis utrumque, si objecta non plene probârint, obnoxium esse declarant: nisi, quòd eos à calumniæ vitio causa probabilis & sufficiens excuset, manifestè confliterit documentis: quò modo contra personam objicientes à calumniæ vitio excusari non constat ex adducta

quod obiecerunt, probatione semiplena; cum hujusmodi probatio à calumniæ suspitione & pœna non excuset eum, qui contra formam objectorum semiplenam duntaxat, non plenam affert probationem, §. cit. Ita ad hunc §. Geminian. n. 5. Anchoran. n. 6. Barbosa n. 11. Laiman n. 1. Bonacina de Censur. disp. 3. 310. q. 4. p. 9. n. 4. & Palao Tract. 29. disp. 4. p. 10. §. 3. n. 5. cum cit. Glossa V. Defecerit & DD. aliis, calumniæ objectionis pœnam evitari docens ab eo, qui ex pluribus defectibus vel criminibus objectis contra personam unicum, ad personæ promotionem impediendam sufficiens, plenè probavit, arg. c. Inter cetera 4. de Rescript.

ARTICULUS XVIII.

De Electionis Confirmatione.

SUMMARIUM.

311. Hac peti, olim intra trimestre,
 312. Et petita concedi debet à superiore, Papâ inferiore.
 313. Hodie intra mensem petenda est,
 314. Ab Episcopo vel Papa,
 315. Aliove Superiore immediato.
 316. Ante ejus concessionem Processus electionis
 317. Et electi qualitates examinanda sunt.
 318. Modò prescriptò à Gregorio XIV.
 319. Et præmissâ citatione contradictoriorum:
 320. Quibus deficientibus confirmatur electio,
 321. Postea non facillè impugnanda:
 322. Vel cassatur.
 323. Confirmationis cassatio non afficit electionem:

324. Nisi propter istius vitium sit facta.
 325. Confirmatione confertur Titulus prelatura:
 326. Conjugium spirituale Ratum evadit:
 327. Tribuitur jus capiendi possessionem & administrationem,
 328. Et suppletur ac sanantur electionis defectus:
 329. Non ex Naturali aut Divino, sed humano jure descendentes:
 330. Si Confirmatio non in Communi,
 331. Sed speciali forma sit obtenta.

Post consensum, celebratæ de se electioni præstitum, electus intra trimestre, à die consensûs numerandum, petere à superiore debet confirmationem, sive juris ad prælaturam per electionem quæsi corroborationem, c. Quam sit 6. in 6. Quam, si electus dignus sit, iste negare sine injuria non potest; quia, ut supra n. 272. dictum, ipsa Canonice electionis acceptatione electo jus acquiritur ad prælaturam: quæ proinde ipsi ex Justitia debita & plenè tribuenda est per Confirmationem; ideòque, licet electio ante scrutiniû publicationem liberæ voluntatis, Confirmatio tamen Necessitatis esse, dicitur à Joan. Andr. in c. Postquam 3. n. 2. & Panormit. n. 1. præterquam, si conferenda sit à Papa; cum enim iste de dignitatibus & beneficiis quibuscunque disponendi plenam & absolutam habeat potestatem, c. Licet 2. de Præbend. in 6. si istius Plenitudine uti velit, ex causa gravi & publicæ utilitatis Canonice electum & idoneum reicere, & Ecclesiæ de magis idonea ac digniore persona poterit providere, ut non obscure indicatur à Nicolao V. Constitutione, quæ incipit Ad sacram, super Concordatis Germanie

U u 3

manie